

Väståboländsk Skärgårds-service i Samarbete - VÅSIS

Utredning av alternativ

25.1.2007

**Christjan Brander
Mikael Grannas
Bo Lindholm
Patrik Nygrèn**

Innehållsförteckning

1. Kommun- och servicestrukturreformen i Åboland	3
2. Hur har man gått vidare i Åbolands västra skärgård	4
3. Vision och målsättningar	5
4. Kommunal service	6
4.1 Utbildning och kultur	6
4.1.1 Grundläggande utbildning	6
4.1.2 Barndagvård	7
4.1.3 Fri bildning (MBI)	8
4.1.4 Kultur	8
4.2 Social- och hälsovård	9
4.2.1 Hälsovård	9
4.2.2 Äldreomsorg	10
4.2.3 Socialvården	11
4.2.4 Barndagvården	12
4.2.5 Organisation	12
4.2.6 Övrigt	12
4.3 Miljö och teknik	13
4.3.1 Byggnadsinspektion	13
4.3.2 Teknik	13
4.4 Förvaltning	14
5. Organisation och närdemokrati	18
5.1 Samgång	18
5.2 Samkommun	18
5.3 Vårdkommun	19
5.4 Avtalsmodell	19
5.5 Alternativa sätt att kombinera samkommun/vårdkommun och avtalsmodellen	19
6. Utveckling och intressebevakning	21
6.1 Kommunikationer	21
6.2 Näringsliv och sysselsättning	21
6.3 Närservice	22
6.4 Markanvändning	22
6.5 Representation i externa styrande organ	22
6.6 Hur kan intressebevakningen verkställas:	23
7. Ekonomi	24
7.1 Sammanfattning av ekonomiska nyckeltal	24
7.2 Fördelning av samgångsbidrag vid kommunsamman-slagning	25
8. Sammanfattning	26
9. Förslag till nästa steg	28
Bilaga: Beslutsmatris bruksanvisning	29

1. Kommun- och servicestrukturreformen i Åboland

Åboland har sedan starten varit med i regionstödsförsöket (Seutu). För detta ändamål har Region Åboland i sin nuvarande form byggts upp. Även inom den nuvarande strukturreformsprocessen ses regionstödsenheterna som ett viktigt verktyg nationellt. På uppdrag av Region Åboland har två utredningar genomförts med hjälp av utomstående utredningsmän (Jan-Erik Granö 2005 och Krister Ståhlberg 2006) för att utreda och utvärdera alternativ som de Åboländska kommunerna står framför för att uppfylla ramlagens krav och möta framtidens utmaningar. Enligt förslaget till ramlag bör varje kommun framställa en verkställighetsplan som beskriver hur ramlagens krav planeras uppfyllas. Verkställighetsplanerna skall fastslås av varje kommunfullmäktige och inlämnas till statsrådet senast den 31.8.2007.

De åboländska kommunerna har enligt Region Åbolands styrelses rekommendation under oktober 2006 utsett representanter till en gemensam arbetsgrupp, som vid sitt startmöte den 8.11.2006 beslöt:

- att arbetsgruppen skall koordinera kommunernas arbete gällande kommun- och servicestrukturreformen, företrädesvis verkställighetsplanerna,
- att målet är att skapa förutsättningar för och utarbeta förslag till en gemensam verkställighetsplan för Åboland samt
- välja en beredande arbetsgrupp bestående av Folke Öhman, Tom Simola, Mikael Grannas och Klas Nyström.

Denna "konkretiseringsarbetsgrupp" har som uppgift att bygga upp principmodeller för hur Åboland skulle se ut i en- respektive tvåkommunsalternativet. Övriga alternativ aktualiseras i händelse av att de två förstnämnda skulle utslutas.

2. Hur har man gått vidare i Åbolands västra skärgård

Redan före detta arbete har de väståboländska skärgårdskommunerna vid ett möte med kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ordföranden och kommundirektörerna 15.9 i Iniö beslutat utreda samarbetsmöjligheterna inom social- och hälsovården i Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö kommuner. Undersökningens syfte var att utreda hur dessa kommuner kan på ett ändamålsenligt sätt trygga och utveckla denna service och uppfylla ramlagens krav med beaktande av särförhållanden förorsakade av skärgårdsförhållanden. I samband med att man på Åboländsk nivå beslöt utarbeta modeller för hur servicen kunde organiseras i en en- och tvåkommunsmodell, fanns behovet att utöka de väståboländska skärgårdskommunernas utredning om social- och hälsovården att täcka hela den kommunala servicen.

Till skillnad från den Åboländska utredningen, som utgår från vad man kan åstadkomma med en kommunstrukturändring, har man i denna utredning utgått från hur servicen i de västra skärgårdskommunerna kunde förbättras och efter det granskat olika alternativ att strukturellt realisera dessa serviceförbättringar. De grundläggande strukturalternativ som har granskats är fortsatt självständighet där servicen organiseras genom avtal, samkommun eller värdkommun, och en kommunsammanslagning i den västra skärgården. Dessa alternativ kompletterar sålunda den åboländska undersökningen med strävan att ge de kommunala förtroendevalda i de fyra väståboländska skärgårdskommunerna ett så täckande beslutsunderlag som möjligt.

Arbetet har upplagts i följande 5 delar:

1. Vision och målsättningar
2. Kommunal service
3. Organisation och närdemokrati
4. Utveckling och intressebevakning
5. Ekonomi

Beredningsarbetet leddes av de västra skärgårdskommunernas kommundirektörer. Kommunernas ledande tjänstemän och flera anställda jobbade i arbetsgrupper för att detaljerat behandla den kommunala servicen.

3. Vision och målsättningar

Slogan: Ett bättre boende för de kloka mänskorna.

Vision: De väståboländska skärgårdskommunerna skall vara trygga och bra bygder att bo i med fungerande samhällsstrukturer. Vårt område har en unik natur och attraktionskraft som garanterar en suverän livskvalitet.

För att kunna realisera visionen, har kommunerna följande målsättningar:

- Kontinuerligt förbättrade kommunikationer
- Erkänt god tillgänglighet till service
- Attraktiv inflyttningsregion
- Bred näringsbas året runt
- Bibehållen identitet som tvåspråkig skärgårdskommun där det svenska språket har en stark roll
- Attraktivt havsnära boende
- Trivsamt, ren miljö
- Världskänd turistregion

För att med våra särförhållanden (långa avstånd, skärgårdsförhållanden, tvåspråkighet) kunna garantera en kostnadseffektiv service även i framtiden, krävs aktiv och målmedveten utveckling av informations- och kommunikationsteknologi (IKT) lösningar och ett utökat samarbete med tvåspråkiga serviceproducenter i Finland.

4. Kommunal service

En väl fungerande och tillgänglig närservice är en grundläggande förutsättning för att människor fortsättningsvis skall kunna bo och leva tryggt i de västra skärgårdskommunerna. En av huvudmålen med denna utredning är att hitta sätt att trygga och utveckla servicen för varje kommun som deltar i utredningen. Sålunda ligger tyngdpunkten vid serviceförbättringar och de föreslagna förändringarna skulle genomföras utan nedskärningar av servicepunkter/enheter eller personalstyrka. En grundläggande förväntning och förutsättning är dock att personalens mobilitet ökar i takt med specialiseringen. Även betydande investeringar i informationsteknologi samt dess användning är en förutsättning för att kunna nå serviceförbättringarna.

På grund av sitt geografiska läge och kommunikationer, kommer Iniö i kommunsamarbetet att behöva en större grad av särbehandling än de övriga tre skärgårdskommuner.

I rapporten strävas till att i en kort och sammanfattad form ge en bild över hur servicen kunde förbättras och vilka fördelar dessa förbättringar skulle ge.

4.1 Utbildning och kultur

Tidsenlig och kvalitativt god utbildning samt ett rikt kulturliv utgör viktiga konkurrensfördelar för framtidens kommuner. Här har skärgården en stadig grund att bygga vidare på.

I varje nuvarande kommun måste finnas grundläggande utbildning, biblioteks-, ungdoms-, idrotts-, och kulturverksamhet. Detsamma gäller den fria bildningen. Till vissa delar kan dock administrationen med fördel skötas gemensamt. Den svensk- och finskspråkiga befolkningens behov bör beaktas och lösningsmodellerna kan här variera.

Barndagvården föreslås flyttas till bildningsväsendet ifall arrangemanget inte försämrar statsandelsutdelningen.

4.1.1 Grundläggande utbildning

Den nuvarande skolstrukturen kommer att gälla så länge elevunderlaget motiverar det. På sikt kan det bli aktuellt med förändringar och ökad transport av lärare och/eller elever i syfte att garantera kvalitativt och ekonomiskt optimala enheter.

Strävan är att erbjuda undervisning lokalt vilket även kan garanteras genom att skolor har flere verksamhetspunkter.

Närservice

- Grundläggande utbildning bör erbjudas i alla nuvarande kommuner

Centralt / gemensamt

- Skoladministration; gemensam undervisningschef
- Utvecklingsarbete; läroplansarbete (vissa delar),
- Skolornas stödfunktioner; specialundervisning, principer för skolskjutsning mm
- Planering och genomförandet av distansundervisning
- Vikariepool i mån av möjlighet

Nytta / förändringar

- Ökad effektivitet
- Större sakkunskap i specialfrågor
- Ökad valbarhet genom distansundervisning där grupperna är små

4.1.2 Barndagvård

Dagvård ordnas alltid som närservice. Den nuvarande dagvårdsservicen bibehålls i alla fyra kommunerna. Beroende på efterfrågan kan dagvården anordnas inom kommunala daghem, som familjedagvård eller via köptjänster. Kopplingen till den grundläggande utbildningen, och där närmast förskoleverksamheten förstärkes – gäller främst daghem.

Närservice

- Dagvårdsverksamhet

Centralt / gemensamt

- Vissa administrativa delar
- Utvecklingsarbete
- Viss samarbete med vikarier

Nytta / förändringar

- Närmare uppkoppling med skolväsendet
- Vissa synergieffekter i utveckling och administration

4.1.3 Fri bildning (MBI)

Medborgarinstitutsverksamheten bör fungera lokalt som hittills, men den kan administreras och utvecklas i en större enhet. T ex kunde folkhögskolan i Houtskär utvecklas till ett centrum för hela den väståboländska fria bildningsverksamheten.

Närservice

- kursutbud för alla åldersgrupper

Centralt / gemensamt

- administration och utvecklingsarbete

Nytta / förändringar

- kostnadseffektivare administration
- effektivare och mångsidigare verksamhet

4.1.4 Kultur

Med kultur avses här kultur och fritid i vid bemärkelse, dvs bibliotek-, ungdoms-, idrottsverksamhet samt bio, teater och övrig kulturverksamhet.

Denna verksamhet är allt viktigare i framtiden och servicen bör här alltid erbjudas lokalt kompletterat med större centrala/gemensamma satsningar. Den tredje sektorns roll kommer fortsättningsvis att ha stor betydelse, oberoende av administrativa strukturer.

Närservice

- bibliotek
- kultur, idrotts- ungdomsverksamhet
- bio
- Stöd till tredje sektorn (bidrag)

Centralt / gemensamt

- Biblioteksadministration; gemensam bibliotekschef
- gemensamma anskaffningar
- koordinering

Nytta / förändringar

- Större sakkunskap
- ökad specialisering

4.2 Social- och hälsovård

Social- och hälsovårdssektorn i Åbolands västra skärgårdskommuner innehåller idag följande sektorer: Sjukvård (som köpes av Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt), hälsovård, äldreomsorg, socialsektorn och barndagvård. Skärgårdens särförhållanden ger vår region unika styrkor och svagheter inom social- och hälsovårdssektorn. Nedan exempel på sådana.

Styrkor	Svagheter
<ul style="list-style-type: none">• Befolkningen nöjd med bas-servicen• Korta köer• Flexibel service anpassad till personliga behov• Kostnadseffektivt i förhållande till befolkningens mängd och avstånd	<ul style="list-style-type: none">• Läkarbrist• Tandläkarbrist• Brist på och långa avstånd till specialkunskap• Dejourbrist• Inga skalfördelar• Kommunikationer försvårar samarbetet

I det förslag för serviceuppbyggnad som föreslås nedan, har man försökt lägga vikt vid att bota svagheterna så långt det går utan att förlora de styrkor vi har att erbjuda.

4.2.1 Hälsovård

I varje nuvarande kommun förblir en hälsovårdsstation. Den givna närservicen per hälsovårdsstation är:

1. Hälsovårdarnas/sjukskötarens mottagningsverksamhet
2. Allmänläkarnas mottagningsverksamhet må-fre eller mera sällan
3. Provtagning och nödvändiga snabbtest inom laboratorie-verksamheten
4. Basservice inom fysioterapi
5. Utdelning av bashjälpreddskap och vårdförnödenheter
6. Rådgivningsservice för mödrar, barn, vuxna, skolhälsovård och övrig preventiv verksamhet
7. Hemsjukvård
8. Primär munhälsovård
9. Specialskötarnas (t.ex diabetes, astma) och specialarbetarnas (psykolog, talterapeut, rusvårdsarbetare et.c.) mottagningsverksamhet enligt avtal
10. Elektronisk konsultationsverksamhet gällande specialområden

Gemensam kommunal service är:

1. Sjuktransport och akutvård
2. Jourverksamhet (speciallösningar möjliga för kommunområden med långt avstånd)
3. Bäddavdelning på basnivå
4. Specialrådgivning (demens, diabetes, astma, psykiatri osv)
5. Laboratorieservice (regional eller på långsikt TYKSLab)
6. Röntgenservice (Pargas, Varsinais-Suomen Kuvantamiskeskus)
7. Medicinsk rehabilitering och hjälpmedelservice (sjukvårdsdistriktet)
8. Medicinservice, anskaffningar
9. Specialservice inom munhälsovård
10. Företagshälsovård

Förutom detta skulle den västra skärgården ha ett gemensamt ADB system med ett patientregister, vilket ökar på flexibiliteten av patientbehandling. Personalens specialiseringsgrad ökar och en ökad mobilitet av personalen förväntas.

Service kan produceras av kommunal personal eller köpas in. Utgångspunkten är dock att nuvarande arbetsplatser behålles.

Nytta / förändringar

- Ökad yrkeskunskap via specialisering ger bättre vårdkvalitet
- Ökad valfrihet och servicetillgänglighet för patienterna genom att de kan i akuta fall bli vårdade i en annan hälsocentral
- Organisationen är mindre sårbar genom personalens rörlighet
- Personalens ökade rörlighet kan dock upplevas ansträngande och kan öka på kostnaderna
- För övrigt räknas lösningen vara kostnadsneutral till den nuvarande strukturen

4.2.2 Äldreomsorg

I varje nuvarande kommun förblir en enhet för äldreomsorg. Den givna när-service per äldreomsorgsenhet är huvudsakligen som idag.

Närservice:

1. Servicehandledning och socialarbete
2. Bedömning av servicebehovet
3. Hemvård/närståendevård
4. Stödservice
5. Dagverksamhet
6. Service- och gruppboende eller annan omsorg dygnet runt (nattpatrull)
7. Färdtjänst enligt socialvårdslagen eller handikappservicelagen

Följande tjänster leds / koordineras centralt:

1. Utvecklingen av äldreomsorgsverksamheten
2. Personalens fortbildning
3. Vikariepool
4. Anstaltvård
5. Specialrådgivning (demens, diabetes, astma, psykiatri osv)
6. Administration inkl ekonomi och ADB
7. Uppköp

Hälsovårdens och äldreomsorgens samarbete utvecklas överlag – speciellt för hemsjukvård och hemservice – utgående från den åldrande befolkningens behov.

Nytta / förändringar

- Ökad kunskap och bättre vårdkvalitet
- Efficiens i uppköp och administration
- Lösningen räknas vara kostnadsneutral till den nuvarande strukturen

Lösningen kommer inte att leda till personalreduktioner.

4.2.3 Socialvården

Närservicen består av:

1. Utkomststöd
2. Underhållsstöd
- 3.Handledning och rådgivning
4. Vårdnadsavtal och underhållsavtal för barn
5. Aktiveringsplaner för långtidsarbetslösa
6. Förebyggande socialt arbete

Den gemensamma specialservicen består av:

1. Faderskapsutredningar
2. Handikappservice
3. Vårdnadstvister
4. Barnskydd
5. Socialjour
6. Konsultation vid tvångsomhändertagande av barn
7. Rusvård
8. Vård av utvecklingshämmande

Dessa tjänster kan produceras inom kommunerna eller köpas.

De äldre och handikappade i det stora hela har samma behov av närservice. Dagverksamheten och boendeservicen bör byggas upp lite annorlunda för yngre personer men till övriga delar utnyttjas samma service. Även de utvecklingsstörda erhåller service i form av närservice.

För en kvalitativt högklassig närservice krävs en rörlig personal med specialkunskap. Till dels betyder detta specialister som rör sig mellan kommunområden och dels betyder detta en specialisering av socialarbetarna / socialsekreterarna inom kommunområden.

Förvaltning, uppköp och administration sköts centralt.

Nytta / förändringar

- Bättre servicekvalitet via dedikerade socialarbetare för klientarbete per kommunområde kombinerat med bättre tillgänglighet till specialkunskap
- Nya kunskapsresurser blir tillgängliga i glesbygden
- Bättre förmåga att uppfylla nationella socialvårdskrav
- Lösningen räknas kostnadsneutral

Lösningen kommer inte att leda till personalreduktioner.

4.2.4 Barndagvården

Barndagvården föreslås flyttas till bildningsväsendet ifall arrangemanget inte försämrar statsandelsutdelningen.

4.2.5 Organisation

Verksamheten leds av en social- och hälsovårdsdirektör.

Vårdverksamheten i kommunen leds formellt av en ledande läkare. Administrativt leds verksamheten av social- och hälsodirektören.

Varje äldreomsorgsenhet leds av en enhetsledare.

Personalresursbehoven inom västra skärgården för att sköta socialvården kunde se ut som följande:

- 1 social- och hälsovårdschef, för ledarskap, planering och förvaltning oberoende av organisationens storlek.
- 1 socialarbetare för handhavandet av klientarbete
- 1 familjearbetare, för klientarbete på fältet ("hemma hos")
- 1 kanslist / förmånshandläggare, för delvis klientarbete (utkomststöd och underhållsstöd) samt kansliuppgifter

4.2.6 Övrigt

En kraftigt ökad användning av IKT lösningar är en förutsättning för en effektiv närservice som har snabb tillgång till specialkunskap där den är tillgänglig.

För övrigt kunde lösningar bearbetas för hur den tvåspråkiga social- och hälsovårdssektorn kunde utvecklas inom Åboregionen i samarbete med övriga Åboland och Åbolands sjukhus.

4.3 Miljö och teknik

Samhället ställer ständigt ökade krav på miljö och teknik, vilket kräver mera kunskap och specialisering inom olika områden. Det är en fördel om detta kan hanteras inom den egna organisationen. Därmed har sektorn mycket att vinna på en samordning av de befintliga resurserna.

4.3.1 Byggnadsinspektion

Närservice

- Byggnadsinspektion (rörliga tjänstemän)
 - Bygglov enligt gällande plan beviljas av byggnadsinspektören
- Kundrådgivning

Centralt / gemensamt

- Gemensam byggnadsordning
- Gemensam administration
- Gemensamma blanketter och IKT (ökad självbetjäning)
- Mättningsverksamhet (köptjänst)
- Upphandling
- Miljövård

4.3.2 Teknik

Närservice

- Fastighetsskötsel
- Städtjänster
- Köksfunktioner

Centralt / gemensamt

- Fastighetsskötsel
- Dejour för kommunalteknik Korpo och Nagu
- Vikariepool
- Byggnation (planering, övervakning)
- Marknadsföring av sektorns tjänster
- Upphandling (varor och tjänster)
- Datasystem
- Avfallsbestämmelser

Olika alternativ för förvaltningen av kommunernas nuvarande fastighetsmassa samt vatten/avlopp kommer att bero på vald organisationsstruktur (t.ex. affärsverk)

Markplaneringsansvaret ligger hos kommunstyrelsen. Byggnadsinspektionen har en viktig beredande roll. Planeringsarkitektstjänsten uppköpes.

Den ovan föreslagna uppläggningsen av servicen har följande fördelar:

1. Möjlighet till specialisering och större kompetens inom den egna förvaltningen, speciellt inom byggnadsinspektion, miljövård och vattentjänster.
2. Bättre underlag för egen planering, både vad gäller markområden och kommunalteknik. Egen personal med lokalkännedom ger i dessa fall både bättre ekonomi och mera ändamålsenlig verksamhet än motsvarande utförande via köptjänst.
3. Omfördelning av befintliga resurser möjliggör intern rationalisering så att arbetet blir bättre gjort samtidigt som personalen mår bättre.
4. Gemensam marknadsföring av hela området. För att den västra skärgården skall må bra är det viktigt att alla delområden också mår bra. Det finns ett stort intresse för skärgården också som bostadsort, och en gemensam satsning på marknadsföring parallellt med planering av bostads- och företagstomter i västra skärgården är viktig. Ett större utbud och urval inom området ger säkert ett bättre resultat vad gäller sammanlagd tomtförsäljning.
5. En mera omfattande gemensam upphandling ökar på upphandlingskompetensen och sparar kostnader.
6. Denna servicemodell ger också en bättre position i samarbetet med övriga organisationer, t.ex. miljöcentralen och vägförvaltningen.

4.4 Förvaltning

Förvaltningen utgör ca 5% av kommunernas budget och de potentiella inbesparingarna är förhållandevis små oberoende av modell. Förvaltningen är därför av sekundär betydelse för hur servicen bäst skall organiseras. Det oaktat finns det rätt betydande rationaliserings- och kvalitetsförbättringsmöjligheter; dels inom ramen för ett utvidgat samarbete men särskilt inom ramen för en gemensam organisation.

Indelningen i närservice och service som produceras centralt gemensamt är inte lika relevant för förvaltningen som för de övriga servicesektorerna. Starka närservice-element finns dock i den kundbetjäning och rådgivning som idag sker i kommunkanslierna och denna typ av närservice måste kunna garanteras även i fortsättningen.

Väståboländsk skärgårds-service i samarbete – utredning av alternativ

Till den del förvaltningen har element av kundservice och beröringsytta(kundgränssnitt) med invånarna är det av stor vikt att servicen skall kunna ges lokalt. Förvaltningen i den kommunala organisationen finns dock i första hand till för att garantera goda och tillräckligt formaliserade och grundade beslutsprocesser och en tillräcklig formalisering av hushållandet med kommunernas ekonomiska resurser.

I förvaltningen möter kommunen invånarna som t.ex. kan vara sakägare eller part i beslut, serviceanvändare, samarbetspartner eller förtroendevalda. Förvaltningen garanterar en fungerande organisation som helhet och har också en viktig funktion också som stabsfunktion för all annan serviceproduktion. Det är accentuerat viktigt att en del av förvaltningsfunktionerna finns i alla områdeskontor. Dessa är åtminstone:

Närservice

- Kundbetjäning
- Extern information
- Sekreterarfunktioner
- Registratur /expedition (gemensam ärendehanteringsprogram)

Följande funktioner är sådana funktioner som principiellt sett kan finnas i vilken kommun som helst:

Centralt /Gemensamt

- Beredning och beslutsfattande
- Fakturering (där grunden för fakturan uppstår)
- Översättning
- Upphandling
- Arkivering
- Intern och extern information
- Betalningstrafik
- Centralbokföring
- Ekonomisk rapportering inklusive finansstatistik
- Budgetering, ekonomiplan och bokslut
- Indrivning
- Intern kontroll
- Löneuträkning
- Personalförvaltning
- Serviceutveckling och IKT
- Näringsliv intressebevakning och trafik

I en nätverkskommunmodell skulle förvaltningen dock vara organiserad i team som består av personal från olika kommuner och som arbetar utgående från ett visst specifikt ansvarsområde. I en sådan modell skulle personalen finnas i olika delar av kommunen varvid en indelning i närservice och gemensam service inte mera är relevant.

Organisation

Förvaltningens rationaliseringsmöjligheter och möjligheterna till kvalitetsförbättringar genom ökat samarbete är betydande. Rationaliseringsmöjligheterna och möjligheterna till kvalitetsförbättringar kan dock bedömas vara mycket större vid en eventuell kommunsamgång än vid ett utökat samarbete mellan kommunerna. En gemensam organisation skapar bättre förutsättningar att fullt ut göra rationaliseringar och kvalitetsförbättringar inom förvaltningen. Så länge som kommunerna kvarstår som enskilda kommuner så kvarstår dock vissa elementära hinder för kvalitetsförbättringar och rationaliseringar. Bl.a. det faktum att fyra organisationer uppgör fyra budgeter och fyra bokslut och att man kvarstår som skilda arbetsgivare för personalen är sådana hinder.

Vid en eventuell samgång begränsas i någon mån och till en början rationaliseringsmöjligheterna av det i ramlagen reglerade arbetsrättsliga skyddet. Under en längre tidsperiod kan man dock inom förvaltningen göra en del rationaliseringar och betydande kvalitetsförbättringar.

En gemensam organisation för förvaltningen skulle i första hand kunna frigöra resurser till utvecklingsarbete, personalförvaltning och IKT. I en gemensam organisation skulle de anställda inom förvaltningen kunna arbeta i första hand utgående från sina nuvarande arbetsplatser och som delar av team som har det övergripande ansvaret för specifika uppgifter. En gemensam organisation inom den västra skärgården förutsätter således i sig inte omplaceringar av personal inom förvaltningen utan organisationen kan utgå från en team-modell med ansvariga team över nuvarande kommungränser. En gemensam organisation inom den västra skärgården förutsätter till en viss grad att personalen specialiserar sig. Möjligheterna att i en gemensam organisation, för personalen, skapa mångsidiga och meningsfulla uppgiftshelheter kan dock bedömas vara goda. En viss specialisering skulle komma att krävas men troligtvis inte i samma grad som inom en organisation som innefattar hela Väståboland. En gemensam organisation skulle även innebära bättre back-up och därmed en mindre sårbarhet.

Exempelvis kunde ett ekonomiteam med ansvar för kommunens ekonomi bestå av KD, huvudbokförare, bokförare, två löneräknare och IT-stödperson. För ett fungerande teamarbete skulle det initialt krävas bl.a. en förenhetligad kontoplan, en förenhetligad ekonomiprogramvara och gemensamt utvecklade arbetsrutiner. Ett personalteam kunde bestå av personalsekreterare, utvecklingschef, KD, och löneräknare o.s.v.

På lång sikt kan kommunen utgå antingen från en ovan beskriven nätverksmodell med en avsaknad av en tydlig koncentration av funktioner inom förvaltning och administration eller så kan kommunen utveckla förvaltningen och administrationen mot en tydligare back office – front office modell där man koncentrera vissa funktioner till ett ställe (back office). I båda fallen kommer en högre grad av specialisering att behövas. I alla kommuner skall dock i alla situationer finnas minst ett närservicekontor (front office) som inte bara tjänar den allmänna förvaltningen utan även andra av kommunens funktioner. Närservicekontoret är kommunens ansikte mot invånarna och det viktigaste kundgränssnittet.

Väståboländsk skärgårds-service i samarbete – utredning av alternativ

En samgångsmodell skulle för förvaltningens del kunna innebära följande:

- Utgångsläget för organisationen är befintlig personal på befintliga orter
- En nätverkskommunmodell
- Starka närservicekontor där förvaltningen del av servicen
- Team med skilda uppgiftsområden
- Specialisering ökar kunnandet
- Mera resurser till personalförvaltning, näringslivsutveckling, serviceutveckling och IT
- Bättre back-up
- Något minskade personalkostnader totalt

5. Organisation och närdemokrati

Nedan presenteras olika möjligheter hur den västra skärgården kunde organisera sig för att på mest ändamålsenliga sätt förverkliga de serviceförbättringar som planeras i kapitel 4 (utan prioritetsordning).

5.1 Samgång

= kommun västra skärgården med Nagu, Korpo, Houtskär, Iniö

- KFGGE enligt kommunallagen med 21 ledamöten. SFP majoritet med ströplatser från centern och socialdemokraterna.
- Styrelse- och nämndeplatser kunde fördelas enligt befolkningen (Nagu 44%, Korpo 27%, Houtskär 21% och Iniö 8% den 31.12.2004), eller enligt överenskommelse.
- Möjliga fördelningsprinciper:
 1. Enligt befolkning (9 platser): Nagu 4, Korpo 2, Houtskär 2, Iniö 1
 2. Enligt RÅ principen (8 platser): 2 platser var
 3. Något alternativ där emellan
- Delkommunsorgan behöves ej om tillräcklig medbestämmanderätt kan uppnås med principerna om platsfördelning. Beslutanderätten i västra skärgårdens kommun skulle även förbli tämligen nära befolkningen = närdemokratin skulle kunna uppfyllas ganska bra.

5.2 Samkommun

= en samkommun grundas för att sköta en gemensamt definierad service i den västra skärgården. Alternativt kan detta handla om att de västra skärgårdskommunerna går med i en större samkommun för att åstadkomma det samma.

- Samkommunen behöver en styrelse. Samma alternativ för platsfördelningen som i kapitel 5.1. Om inget annat överenskommes, görs fördelningen enligt befolkningsunderlaget.
- Varje kommun betalar för den del av servicen som angår dem

5.3 Vårdkommun

= någon kommun tar över ansvaret för skötandet av en gemensamt definierad service i den västra skärgården. Även någon annan kommun kan ta över ansvaret för att ge denna service åt den västra skärgården. Modellen mycket nära en avtalsmässig köptjänst.

- Avtalas om servicen. Avtalet kan gälla för viss tid eller vara fortgående med uppsägningsvillkor enligt avtal.
- Personalen överförs till vårdkommunen
- Gemensam nämnd/direktion eller annat organ för att styra verksamheten. Samma alternativ för platsfördelningen mellan kommunerna som i kapitel 5.1. Om inget annat överenskommes, görs fördelningen enligt befolkningsunderlaget.
- Sista ordet har vårdkommunens fullmäktige, om inte rätten att ta upp ärenden från den gemensamma nämnden fråntas i avtalet
- Varje kommun betalar för den del av servicen som angår dem

5.4 Avtalsmodell

= Kommunerna avtalar sinsemellan om hur servicen skall skötas samt hur beslutsfattandet organiseras och betalningsströmmarna regleras.

- Personalen förblir i nuvarande kommuners lönelista.
- Om samarbetsformer och därifrån orsakade penningflöden avtalas.
- Varje kommun fortsätter med sin förtroendemannaorganisation

5.5 Alternativa sätt att kombinera samkommun/vårdkommun och avtalsmodellen

Ifall kommunerna inte beslutar om samgång, finns det olika alternativ för att kombinera samkommun/vårdkommun och avtalsmodell för att effektivera den kommunala servicen hos de västra skärgårdskommunerna. Nedan olika exempel.

a) Vårdkommuner i kors

- En kommun övertar social- och hälsovården, en annan bildningsväsendet och en tredje miljö och teknik

b) Samkommun för social- och hälsovården

- En samkommun bildas för att handha social- och hälsovården
- Om samarbete inom övriga tjänster avtalas

Väståboländsk skärgårds-service i samarbete – utredning av alternativ

c) Vårdkommun för hälsovården

- En kommun övertar hälsovården samt därtill nära hörande socialtjänster
- Om samarbete inom äldreomsorgen samt övriga tjänster avtalas

d) Avtalssamarbete

- För varje betydande samarbetsområde överenskommer kommunerna sinsemellan om en pragmatisk samarbetsform, vilket fastslås i form av ett täckande ramavtal och för varje tjänst ett tunt underavtal.

6. Utveckling och intressebevakning

Följande huvudintressen för utveckling och intressebevakning beskrivs nedan:

- Kommunikationer
- Näringsliv och sysselsättning
- Närservice
- Markanvändning
- Representation i externa styrande organ (politisk intressebevakning)

6.1 Kommunikationer

För att möjliggöra ett bättre boende i skägården samt förbättra möjligheterna till samarbete, krävs stora förbättringar i främst färjförbindelserna. De viktigaste förbättringarna är:

- året-runt förbindelse mellan Iniö och Houtskär,
- Finnö-vägen mellan Houtskär och Korpo,
- en fast vägförbindelse mellan Nagu och Pargas

Färjtiddatabellerna samt färjornas skick är ett essentiellt och kontinuerligt intressebevakningstema för vilket ett större koordinationsbehov inom skägården finns. Detta gäller även bussförbindelserna till och från skägården.

6.2 Näringsliv och sysselsättning

Ett välfungerande näringsliv året runt är en förutsättning för inflyttning och att vårt skärgårdsområde kan förbli livskraftigt en längre tid framåt. Följande mål kan ställas för detta:

- vi har en mångsidig näringsstruktur
- i området finns tillgång på yrkeskunnig arbetskraft
- vi erbjuder en bra miljö för våra företag av alla storlekar
- vi är ett attraktivt etableringsalternativ för nya företag

Åtgärder som bör vidtas för att förbättra förutsättningarna för näringslivsidkande i skägården är:

- vi för en dialog med övriga aktörer inom näringslivets kretslopp
 - klar och tydlig näringspolicy
 - åtgärdsprogram
- vi ser varje företagsetablering som en helhet/ett paket och utvecklar en smidig förvaltning i dessa frågor
- vi arbetar med stark framförhållning med projektfinansiering och företagsrådgivning.
- vi är proaktivt med och utnyttjar möjligheterna av den trend som pågår där projektfinansieringen flyttar från nationella till regionala projekt som drivs av regionala organ (EU:s s.k. norra dimension och östersjösamarbetet)
- vi har i vissa fall beredskap till direkta satsningar
- vi inser betydelsen av kommunens egen upphandlingsvolym
- vi samlar våra gemensamma krafter för att marknadsföra skägården

I skärgårdskommunerna har de kommunala arbetsplatserna en överproportionellt stor betydelse. Detta gäller främst kvinnoarbetsplatser året runt, vilka hittills hört till en av de svagare sektorer inom det privata näringslivet i skärgården. Dess intressebevakning hänger kraftigt ihop med närservicen.

Även kontinuerligt och proaktivt agerande gentemot statsmakten är nödvändigt för att dels behålla de statliga arbetsplatser som finns i skärgården och dels arbeta för att sälja skärgården som ett attraktivt utlokaliseringsområde för statliga tjänster som inte behöver vara nära befolkningen.

6.3 Närservice

Den kanske viktigaste uppgiften av en kommun är att säkerställa invånarna en för deras behov anpassad god närservice som fungerar kostnadseffektivt. För skärgården betyder detta att gentemot stat och myndigheter övertyga om servicens nödvändighet samt aktivt arbeta för att fortsättningsvis ha tillräcklig finansiering för att sköta denna service.

Gemensamt agerande gentemot dessa myndigheter ger mer genomslagskraft.

Närservicen har i skärgården även en betydande sysselsättande effekt, som bör bevakas.

6.4 Markanvändning

För skärgårdsbor har våra öar och holmar ett stort värde kulturellt, ekonomiskt och näringslivsmässigt.

Vi lever nära naturen och skärgårdsnaturen präglar kraftigt vår kultur och livsstil. Skärgårdsnaturen är en viktig del av en skärgårdsbos identitet.

Strandtomternas värde har ständigt ökat och har en stor ekonomisk betydelse för skärgårdsbor som med sina hemman kan äga stora markarealer med strand och holmar.

Tillgången till attraktiva strandtomter med byggrätt har en stor betydelse för inflyttningen.

Skärgården är ett attraktivt turistområde och skapar goda förutsättningar att utveckla turismnäringen på skärgårdens villkor.

På grund av dessa argument är det viktigt att skärgårdsborna varar om sin rätt att ha stor beslutanderätt om användningen av sin mark.

Sålunda är det även av största intresse att skärgården gemensamt bevakar sina intressen gentemot myndigheter och organ som ställer reglement för skärgårdens markplanering. Detta gäller främst miljöcentralen och landskapsstyrelsen, men även övriga finska och internationella (EU) myndigheter.

6.5 Representation i externa styrande organ

Åboland representeras idag huvudsakligen via Region Åboland i olika viktiga organ. Exempel på dessa är Egentliga Finlands förbund och landskapsstyrelsen. Förutom detta har Region Åboland utlåtanderätt i alla viktiga beslut som

gäller Åboland. Region Åboland representerar även regionens intressen i olika arbetsgrupper som behandlar ärenden i skärgården. Ett aktuellt exempel på detta är trafikministeriets arbetsgrupp för konkurrensutsättning av färjor. Det är viktigt att skärgården fortsättningsvis, oberoende av strukturalternativ, kan få sin röst hörd i de för oss viktiga beslutsfattande gremierna.

6.6 Hur kan intressebevakningen verkställas:

1. Via Region Åboland

En modell som hittills har fungerat väl och som är den prefererade modellen ifall kommunsammanslagningar på åboländsk nivå inte verkställs.

- Gemensam intressebevakning enligt nuvarande modell (trafik, IT, turism, näringslivsrådgivning, representation i regionala och nationella organ)

2. Via en gemensam västra skärgårdens intresseorganisation

- Aktuell ifall Region Åboland läggs ned och de västra skärgårdskommunerna fortsätter som självständiga kommuner.
- Handhar uppgifter som RÅ gör idag, men utgår från västra skärgården och samarbete med övriga Åboland så långt som möjligt.

3. Samarbete med Åbo skärgård och övriga skärgårdsområden

- Olika samarbetskonstellationer möjliga

4. Via kommunerna direkt

Lokala intressen, såsom närservice, vissa kommunikationsfrågor, lokala näringslivsfrågor, markanvändning.

- Flera ärenden samkoordineras mellan kommunerna och detta borde även ökas

Politisk intressebevakning av självständiga kommuner eller kommun Åboland:

- Intressebevakningen i nuvarande form är i flera fall bättre och effektivare för våra enskilda kommuner än om detta skulle göras som en del av kommun Åboland. Detta argument baserar på att Åboland med sina 0,5% av Finlands befolkning redan är så litet att antalet kommuner sannolikt har större betydelse än befolkningsunderlag vid politisk intressebevakning.

7. Ekonomi

7.1 Sammanfattning av ekonomiska nyckeltal

Sammanfattning av ekonomiska nyckeltal för de enskilda kommunerna i den västra skärgården:

RESULTATRÄKNING (€ 1 000)	Bokslut 2005	Budget 2007
Verksamhetens intäkter	2 760	3 511
Verksamhetens kostnader	-16 651	-17 956
Verksamhetsbidrag	-13 891	-14 446
Skatter	8 338	9 063
Statsandelar	5 822	6 234
Finansnetto	41	-110
Årsbidrag	310	741
Avskrivningar (+extraord.)	-658	-770
Avskr.diff., förändr.av.res.	35	71
Överskott/underskott	-313	42
Nyckeltal		
Verksamhetsintäkter/Verksamhetsutgifter	16,6 %	19,6 %
Årsbidrag/Avskrivningar	47,1 %	96,3 %
Årsbidrag €/inv	95,88	229,69
Invånarantal	3 235	3 228
Finanseringsanalys		
Internt tillförda medel	223	
Nettoinvesteringar	-1 982	
Förändring av lån	555	
Övriga förändringar	183	
Kassaflöde	-1 021	

7.2 Fördelning av samgångsbidrag vid kommunsammanslagning

Samgångsbidraget, som enligt Krister Ståhlbergs rapport för de västra skärgårdskommunerna skulle betyda 6,12M€, utbetalas av staten som ett engångsbelopp ifall Iniö, Houtskär, Korpo och Nagu besluter att gå ihop till en skärgårdskommun. Nedan tre förslag på hur detta bidrag kunde användas.

Det bör noteras att detta samgångsbidrag utgör ungefär 35% av kommunernas gemensamma driftsbudgeter för 2007. Beloppet motsvarar ungefär 3-års gemensamma investeringsbudget.

1. Fördelning per capita

I detta förslag skulle en del av pengarna användas för gemensamma mål och det resterande beloppet användas för att främja de gamla kommundelarna och de nuvarande kommunfullmäktigena skulle göra beslut om användningen.

Gemensamma

Samgångskostnader	212.000 €
Näringslivsutveckling	1.500.000 €
Kommunal serviceutv & IKT	1.500.000 €

Kommunalt öronmärkta

Nagus andel	1.320.000 €
Korpos andel	810.000 €
Houtskärs andel	630.000 €
Iniös andel	240.000 €

2. Fördelning per capita samt kommunandel

I detta förslag skulle en del av pengarna användas för gemensamma mål och det resterande beloppet användas för att främja de gamla kommundelarna och de nuvarande kommunfullmäktigena skulle göra beslut om användningen. Fördelningsnyckeln är annorlunda (50% kommunandel, 50% per capita).

Gemensamma

Samgångskostnader	212.000 €
Näringslivsutveckling	1.500.000 €
Kommunal serviceutv & IKT	1.500.000 €

Kommunalt öronmärkta

Nagus andel	1.035.000 €
Korpos andel	780.000 €
Houtskärs andel	690.000 €
Iniös andel	495.000 €

3. Ingen fördelning

I detta förslag lämnas beslutet om användningen av samgångspengarna åt den nya kommunens kommunfullmäktige.

Gemensamma

Samgångskostnader	212.000 €
Näringslivsutveckling	2.000.000 €
Kommunal serviceutv & IKT	2.000.000 €
Lokala investeringar	2.000.000 €

8.Sammanfattning

Utgående från förslagen för organisering av servicen i kapitel 4, sammanfattas nedan huruvida det är ändamålsenligt att organisera dessa serviceområden gemensamt eller decentralt. Med gemensamt förstås antingen att serviceområdet är organiserat i en samkommun/världkommun eller löses genom en kommunsammanslagning. Med decentralt förstås att servicen fortsättningsvis ges ungefär som idag med undantag från avtal med grannkommuner där det anses nyttigt. Ifall båda är markerade, anses både en gemensam och decentral organiserande av detta serviceområde vara ungefär lika värda. Serviceområdet markeras som "gemensamt", ifall tydliga fördelar kan fås av att leverera en del av tjänsterna gemensamt / centralt.

Serviceområde	Gemensamt	Decentralt
Grundläggande utbildning	X	
Fri bildning	X	X
Kultur och fritid		X
Barndagvård		X
Hälsovård	X	
Äldreomsorg		X
Socialvård	X	
Byggnadsinspektion	X	
Teknik	X	
Förvaltning*	X	
Utvecklande av näringslivet	X	

**Förvaltningen utgör ungefär 5% av kommunernas budget och inbesparingarna här är förhållandevis små oberoende av modell. Förutom detta följer förvaltningen huvudsakligen kommunstrukturen och är därför av sekundär betydelse i val av hur servicen bäst skall organiseras.*

Tabellen ovan visar att de flesta serviceområden skulle dra nytta av en omorganisering av servicen i en gemensam organisation. Den decentrala delen av servicen ovan uppgår till knappa 30% av kommunernas driftsbudget. Utgående från detta kan konstateras att ifall man vill satsa på den service som beskrivs i kapitel 4, så kan samgångsmodellen vara en bra struktur för att realisera detta. Övriga sam- och världkommunsmodeller enligt kapitel 5.5 är även möjliga, men de skulle vara administrativt tyngre lösningar och skulle förlänga/försvåra realiseringen av serviceförbättringarna genom att en slags matrisorganisation¹ med komplicerade beslutsprocesser skapas. Samgångsmodellen i sin tur för med sig risker främst inom området för närdemokrati och medbestämmanderätt, som klart blir sämre för varje nuvarande kommun i en kommunsammanslagning.

Ifall man i västra skärgården önskar fokusera på ramlagens krav för åtgärder inom hälsovården inklusive därtill nära liggande sociala tjänster samt bibehålla självständigheten, kan man med yrkande på undantag p.g.a. skärgårdsförhållanden skapa en värdkommun eller samkommun för hälsovården och socialvården. I detta fall är en värdkommunmodell en administrativt lättare modell att verkställa. Detta betyder dock att man lämnar en del av förbättringspotentialen orealiserat. Ifall en större grannliggande kommun önskar delta i denna modell, kommer statsrådet troligen att godkänna detta. I detta fall kommer denna större kommun sannolikt att fungera som värdkommun för denna service.

¹ Matrisorganisation = En del av styrningen skötes per tjänstesektor och en annan del sköter per regionalt område.

9.Förslag till nästa steg

Följande steg föreslås vidtas för att inom Åbolands västra skärgårdskommuner komma till ett likartat principbeslut för hur gå vidare i kommun- och servicestruktur-reformen (KSSR):

- Denna rapport presenteras för förtroendevalda i Åbolands västra skärgårdskommuner i samband med den kommunrunda som genomförs för att presentera resultaten av den åboländska konkretiseringsarbetsgrupps resultat för en- och tvåkommunsmodellen
- Förtroendevalda i Åbolands västra skärgårdskommuner ges en möjlighet att behandla ärendet även gemensamt före de enskilda kommunerna har sina styrelsebehandlingar.
- Eventuellt kunde en s.k. "beslutsmatris" användas som verktyg för att strukturera beslutsprocessen och hjälpa förtroendevalda att nå konsensus i val av bästa alternativ. I beslutsprocessen bör dock beaktas både denna rapportens alternativ / rekommendationer som de som ges i den allåboländska utredningen. Ett exempel på en beslutsmatris och hur den kunde fungera i detta fall ges i bilagan till detta dokument. Användningen av beslutsmatrisen tar en halv dag och förutsättningen är att de förtroendevalda först har fått rapporterna presenterade samt fått tid att smälta innehållet.

Bilaga: Beslutsmatris bruksanvisning

Beslutsmatrisen är ett verktyg för att underlätta beslutsfattningen i komplexa ärenden med flera alternativ och kriterier. Speciellt nyttig är matrisen då fler av kriterierna är "mjuka värderingar". Matrisen kan även väl tillämpas för gruppbeslut.

Beslutsmatrisen är en Excel-fil med två "mappar". Den första mappen ("matris") innehåller valkriterierna, vikten, samt ett punktsystem per alternativ. Den andra mappen ("kommentarer") innehåller en beskrivning av valkriterierna samt en alternativ-värdering (för- och nackdelar verbalt beskrivna).

Matrisen borde genomgåas enligt följande:

1. Verifiera valkriterierna i mapp 1
2. Genomgå beskrivningen av valkriterierna i mapp 2
3. Sätta vikter per kriterium i mapp 1
4. Värdera alternativens för- och nackdelar per valkriterium i mapp 2
5. Sedan ge punkter per valkriterium och alternativ. Det alternativ som kommer ut med de högsta punkterna borde objektivt sätt vara det som bör väljas

Beslutsmatrisen kan även tillämpas i grupper för att hitta konsensus. Matrisen används då enligt följande metod:

1. Punkterna 1-3 genomgås först gemensamt
2. Var och en gör sedan punkterna 4-5 individuellt
3. Efter detta ges resultaten åt en neutral person som sammanfattar resultaten (behövs en längre paus i grupparbetet för detta). Sammanfattningen innehåller a) en uträkning av medeltalet av resultaten samt b) en summering av punkter där de flesta är ense och punkter där det finns stora skillnader mellan gruppmedlemmarna
4. Sedan förs en gemensam diskussion utgående från de presenterade resultaten. De punkter med de största skillnaderna diskuteras mer detaljerat
5. Antingen kan man här redan besluta eller så upprepas övningen från punkt 2 utgående från eventuella ändringar i gruppmedlemmars tankar.
6. Om inte resultat kan uppnås efter den andra rundan kan gruppen konstatera att den inte är ense.

Väståboländsk skärgårds-service i samarbete – utredning av alternativ

Exempel på en beslutsmatris

Mapp 1: Matris

Exempelmatrisen nedan visar hur en beslutsmatris för KSSR kunde se ut. Matrisen innehåller 10 beslutskriterier som har givits olika vikter i procent för att skilja åt hur viktiga kriterierna är från varandra. Matrisen innehåller även 4 olika alternativ

- a) självständiga kommuner med en värdkommun/samkommun för hälsovård och socialsektorn
- b) kommun västra skärgården bestående av Iniö, Houtskär, Korpo, Nagu
- c) kommun väst uppbyggd enligt den allåboländska rapporten med västra skärgården och Pargas
- d) kommun åboland uppbyggd enligt den allåboländska rapporten

Vad som fattas i detta exempel är vitsorden givna för varje kriterium för varje alternativ (=40 vitsord). Utgående från de givna vitsorden, räknar exceln automatiskt ett medeltal för alternativen och det alternativ med det högsta vitsordet borde vara det alternativ som personen som fyllt i matrisen skulle välja som sin preferens.

Beslutsmatris KSSR		Använd vitsorden 4 - 10 för alternativen			
Kriterier	Vikt	Självständiga kommuner	K-västra skärgården	K-väst	KÅ
Summa	100 %	0,00	0,00	0,00	0,00
1 Vision och målsättningar	5 %	0	0	0	0
2 Service - bildning	10 %	0	0	0	0
3 Service - soc & hälsa	10 %	0	0	0	0
4 Service - miljö o teknik	10 %	0	0	0	0
5 Service - förvaltning	0 %	0	0	0	0
6 Närdemokrati	20 %	0	0	0	0
Näringslivsutveckling o intressebevakning	20 %	0	0	0	0
8 Hållbar lösning	10 %	0	0	0	0
9 Ekonomi	10 %	0	0	0	0
10 Kommunala arbetsplatser	5 %	0	0	0	0

Vikt beskriver hur viktigt kriteriet är jämfört med de övriga. Summan skall vara 100%

För kommunalternativen bör ges vitsord utgående från hur bra kriteriet kan uppfyllas med detta alternativ

Utgångspunkten är att dessa kriterier är jämförbara för alternativen (olika undersökningar gjorda)

Med alternativet självständiga kommuner förstås verkställande av kriterierna utgående från värdkommun för hälso- och socialsektorn

Väståboländsk skärgårds-service i samarbete – utredning av alternativ

Mapp 2: Kommentarer

Bilden nedan visar ett litet utdrag ur kommentar-mappen för att illustrera hur den är uppbyggd. Den riktiga kommentar-mappen för detta ändamål skulle innehålla alla 10 kriterier och alla 4 alternativ. I denna mapp utarbetas en beskrivning av innehållet av varje kriterium. Eftersom beskrivningen av dessa exempelkriterier finns både i denna rapport och i den allåboländska utredningen, så hänvisas i exemplet till dessa dokument.

Fördelarna och nackdelarna är kort listade som "Plus" och "Minus" och dessa för- och nackdelar är alltid jämfört med de övriga alternativ som jämföres.

Denna mapp fungerar som ett stöd för att kunna ge vitsorden i mapp 1. Det största värdet av denna mapp är i den tankeprocess / diskussion om för- och nackdelar som bör föras före vitsorden ges.

Beslutsmatris - kommentarer			
Kriterier	Beskrivning	Självständiga kommuner	K-västra skärgården
1 Vision och målsättningar	Beskrivning enligt VÅSIS och KÅ undersökningen (jämförbara slutsatser till sina huvuddrag)	Plus - frihet att utveckla kommunen enligt behov - Kommunen har ett image- och identitetsvärde	Plus - skärgårdsutveckling - gemensam planering av skärgårdsboende
		Minus - svaga och okoordinerade IKT investeringar - Olika intresse och prioriteter ang. målnående	Minus - resurser för målverkställande ändå knappa
2 Service - bildning	Beskrivning enligt VÅSIS och KÅ undersökningen - jämförbara förutom att närservicebindningen lösare i VÅSIS	Plus - verksamhet enligt kommuninvånarnas behov - bra lösning för lokal kultur och fritid	Plus - gemensam skola med bibehållna undervisningsenheter - effektivare förvaltning och ökad valbarhet
		Minus - risker i undervisningskvalitet - svår rekrytering - Ad-hoc avtal o överenskommelser behövs	Minus - kostnad - räcker storleken att garantera god kvalitet? - rekryteringen inte lätt